

O spoznaji Selmanove tajne koja ga je vezala za Ehli-bejt i o stožerima (aktāb) koji su njihovi nasljednici, te spoznaja njihovih tajni<sup>1</sup>

**Šejhul-ekber, Muhjiddin ibn Arebi, k. s.**

## **1. Uvodni stihovi**

*Rob je vezan za gospodara  
Nema izgleda odvajanja od njega  
Ni stvarno ni potencijalno*

*Sin je na nižem stupnju, po visini, od njega  
Vjerozakon je precizno označio šta mu pripada*

*Sin pogleda na imetak babin  
Jer nasljednik je njegov  
Ali pohlepan i škrtica*

*Sin se nada postići položaj njegov  
Vidi ga samo, sa mrtvima, sahranjenog*

---

<sup>1</sup> Preuzeto iz djela *Al-Futuhatul-mekkiyye*, 29. poglavlje, Daru Sadir, Bejrut, bez godine, 1/195–199.

*Vrijednost roba je iz imetka gospodara njegova  
I njemu se povraća, milom i silom*

*Veličina njegova u ugledu je gospodara njegova  
On trajno pokrivkom dostojanstva je zaštićen*

*Poniznost u njegovoj duši je zauvijek  
Dokle god diše on je potčinjen*

*Zbog babe svoga sin je ponosan na sebe  
Pa traži poštivanje i uvažavanje.*

## **2. Želja za lišenošću od svih svjetova**

Znaj, Allah te pomogao, da smo mi prenijeli *hadis* od Džafera, sina Muhammedova, Es-Sadika – od njegova oca Muhammeda, sina Alijina, – od njegova oca Alije, sina Husejnova, – od njegova oca Husejna, sina Alijina, – od njegova oca Alije, sina Ebu Talibova, – od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, da je kazao: “Oslobođeni rob (štićenik) jednog naroda je od njih.”<sup>2</sup> Tirmizija bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, rekao: “Dostojni Kur’ana su Allahovi dostojanstvenici i Njegovi odabranici.”<sup>3</sup> Uzvišeni, za odabrane među Njegovim robovima kaže: “**Ti nećeš imati nikakve vlasti nad robovima Mojim**”<sup>4</sup> Svaki Božiji rob koji se okrenuo nekom stvorenju, koje ima kod njega neko pravo, umanjio je svoje robovanje (*‘ubūdijjet*) Allahu prema veličini tog prava. To stvorenje ga potražuje pravom svojim i ima nad njim vlast, tako da on nije pravi rob odan jedino Allahu. Ovo je ono što prevagne kod onih koji se isključivo okrenu Allahu i okane se stvorenja, pa se obavežu sa putovanjima, pustinjama, bježanjem od ljudi i neposjedovanjem životinje, jer oni žele da se

<sup>2</sup> (مَوْ لَى الْقَوْمِ مِنْهُمْ) Ova predaja nam ukazuje, da je Šejhul-ekber, neka je Allah zadovoljan njime, pored izuzetnog poznavanja hadiskih zbirki sunnija bio upućen i u šiijsku hadisku literaturu. Poznato je da je on 20 godina studirao *fikh* i *hadis*. Čak je napisao rezime Sahiha Buharije i Muslima i Sunena Tirmizijinog. Radio je na velikoj zbirci hadisa “Al-Muhtarus-sihah”, koju nije dovršio. Sačinio je rezime “Al-Muhalle”, najobimnijeg Ibni Hazmovog fikhskog djela, itd.

<sup>3</sup> أَهْلُ الْقُرْآنِ هُمْ أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَّتُهُ.

<sup>4</sup> Sura Al-Hidžr, 42.

oslobode od svih svjetova. Sreo sam jednu veliku skupinu takvih u vremenu moga putovanja (*sejjāhatī*). U vremenu, kada sam bio na ovom stajalištu (*mekām*), nisam imao nikakve životinje niti odjeće koju bih nosio. Jedina odjeća koju sam nosio bila je posuđena na korištenje bez naknade, od jedne osobe koja mi ju je dala na raspolaganje. Ako bih posjedovao šta u svome vlasništvu ili stekao, rješavao bih se trenutno toga, tako što bih ga poklanjao ili bih oslobađao, ako je bilo za oslobađanje.<sup>5</sup> Ovo mi se desilo kad sam želio da potvrdim robovanje isključivo Allahu. Rečeno mi je: “To ti ne može biti ispravno dok iko ima neki argument protiv tebe?” Odgovorio sam: “Ni Allah, inša-Allah.” Rečeno mi je: “Kako može biti da Allah nema neki dokaz protiv tebe?” Odgovorio sam: “Argumenti se iznose protiv onih koji negiraju, a ne protiv onih koji priznaju – i protiv onih koji imaju potraživanja kod nekoga, te protiv onih koji su vlasnici nečega, a ne protiv onih koji govore: – Mi nemamo nikakva prava, niti išta posjedujemo.”

### 3. Ehli-bejt i njihovi štíćenici

Kako ja Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, bio pravi rob, Allah ga je u potpunosti očistio, kao i porodicu kuće njegove, te odstranio od njih *ridžs*, a to je sve ono što ih prlja. *Ridžs* je, kod Arapa, nečistoća i prljavština (*kazer*). Ovo navodi Al-Ferra.<sup>6</sup> Uzvišeni kaže: “Allah želi da od vas, o porodicu Poslanikova, *ridžs* odstrani, i da vas potpuno očisti.”<sup>7</sup> Njima može biti pridodan samo onaj koji je nužno čist, jer onaj koji je njima pripojen njima je i sličan. Oni sebi pripisuju i dodaju samo one na koje se odnosi sud čistoće (*tahāret*) i čistote (*takdīs*). Ovo je potvrda (*šehādet*) Vjesnika, sallallahu alejhi ve selleme, Selmanu Perzijancu o čistoći, Božanskom čuvanju i negriješnosti (*‘ismet*) kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, rekao: “Selman je od nas – kućne porodice.”<sup>8</sup>, a Allah im je potvrdio potpunu čistoću i odstranjenje *ridžsa* od njih. Kako im može biti pripojen samo onaj koji je potpuno čist (*mutahher ve mukaddes*) i koji je zadobio Božansku pažnju samim pripajanjem, šta misliš tek o samom Ehli-bejtu? Oni

<sup>5</sup> Tj. robovi / robinje i sl.

<sup>6</sup> Poznati arapski filolog. Živio u šestom hidžretskom stoljeću.

<sup>7</sup> Sura Al-Ahzab, 33.

<sup>8</sup> سَلْمَانَ مِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ.

su apsolutno čisti, oni su sama čistoća. Ovaj *ajet* potvrđuje da je Allah pridružio Ehli-bejt Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve alihi selleme, u Svojim riječima, Uzvišen je On: “**Da bi ti Allah oprostio šta je, prethodilo od grijeha tvoga i šta će uslijediti.**”<sup>9</sup> A koja je prljavština prljavija od grijeha i nečistija? Allah Uzvišeni je potpuno očistio Svog Vjesnika, sallallahu alejhi ve selleme, sa oprostom. Ono što je grijeh, u odnosu na nas, kada bi se desilo od njega, sallallahu alejhi ve selleme, bio bi grijeh samo formalno (*sureten*), a ne i suštinski (*ma’nen*), jer on ne može vjerozakonski biti ukoren zbog toga od Allaha, a niti od nas. Kada bi se na njega odnosio propis o grijehu, tada bi mu se mogla pripisati mahana i nedostatak, što je u suprotnosti sa Njegovim riječima: “**da od vas, o porodico Poslanikova, ridžs odstrani i da vas potpuno očisti.**” Propis ovog *ajeta* o oprostima odnosi se na sve časne Fatimine potomke,<sup>10</sup> te one koji su od Ehli-bejta, kao Selman Perzijanac, do Kijametskog dana. Oni su potpuno čisti odabirom od Allaha i pažnjom prema njima, zbog časnosti (*šeref*) Muhammeda, sallallahu alejhi ve selleme, te Allahove pažnje prema njemu. Ova časnost i odabranost Ehli-bejta neće se pokazati prije Ahireta: Oni će biti proživljeni sa oprostom. Međutim, na Dunjaluku nad onome koji od njih počini grijeh bit će provedena sankcija (*hadd*), kao što je slučaj i sa pokajnikom kada pred kadiju dođe njegov slučaj, a on je već počinio zinaluk, ili ukrao, ili se opio. Na njemu će se provesti sankcija pored toga što mu je potvrđen oprost, kao što je slučaj Maiza<sup>11</sup> i njemu sličnih, te njega nije dozvoljeno prekoračiti.

#### 4. Ehli-bejtu je oprošteno sve što se pojavi od njih

Svaki musliman koji vjeruje u Allaha i u ono što je objavio treba da vjeruje u istinitost Svevišnjeg Allaha u Njegovom iskazu: “**da od vas, o porodico Poslanikova, ridžs odstrani, i da vas potpuno očisti.**”, te da vjeruje da sve što potekne od Ehli-bejta da je to Allah njima već oprostio. Nijedan musliman ne smije da im pripíše nedostatak i mahanu, niti nešto što skrnavi čast onih kojima je Allah potvrdio potpunu čistoću i

<sup>9</sup> Sura Al-Feth, 2.

<sup>10</sup> Šerif, mn. šurefa.

<sup>11</sup> Ashab kome je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi selleme, potvrdio oprost nakon priznanja grijeha i izvršenja sankcije (*hadd*).

odstranjene *ridžsa* od njih, ne zbog nekog djela kojeg učine, niti zbog nekog dobra koje naprave, već samo zbog prethodne Allahove pažnje prema njima. “**To je dobrota Allahova, daje je kome hoće, a Allah je Posjednik dobrote nemjerive.**”<sup>12</sup> Obzirom da je vjerodostojna predaja o Selmanu Perzijancu, on, također, ima isti ovaj položaj (*deredže*). Ako bi Selman bio u nečemu što prezire jasni vjerozakon (*zāhiruš-šer’i*) i za čijeg izvršioca se veže nedostatak i mahana, onda bi Ehli-bejtu bio pripisan neko od koga nije odstranjen *ridžs*, te bi i Ehli-bejt imao od toga obimom onoga što im je pripisano. Međutim, oni su potpuno čisti, prema nedvosmislenom kur’anskom tekstu (*nass*), a i Selman je bez ikakve sumnje od njih. Nadam se da se ova pažnja odnosi i na potomke Alijine<sup>13</sup> i Selmanove, kao što se odnosi na djecu Hasanovu i Husejnovu, te njihove potomke i štice Ešli-bejta. Allahova milost je prostrana.

## 5. Ehli-bejt – stožeri svijeta

Prijatelju (*jā velijj*), kada je položaj (*menzila*) nekih stvorenja<sup>14</sup> kod Allaha na ovakvom nivou, tj. da je častan i onaj koji je njima pripojen, samo zbog njihove časnosti, a njihova časnost nije zbog njih samih, već je Svevišnji Allah Onaj Koji ih je odabrao i ogrnuo ukrasom časnosti, šta li je tek, o prijatelju, sa onim koji je prisvojen Onome Kome pripada hvala, slava i čast zbog Njega Samoga i Njegova Sopstva!? On je Preslavni – Čist je i Uzvišen. Njemu prisvojeni od Njegovih robova koji i jesu Njegovi robovi su oni nad kojima neće imati vlasti nijedno stvorenje na *Ahiretu*. Svevišnji kaže Iblisu: “**Nad robovima Mojim.**” – vezujući ih za Sebe – “**ti nećeš imati nikakve vlasti**”. U Kur’anu ćeš naći samo one posebno sretne da su pripisani kao robovi Allahu – Čist je On, a za druge je upotrijebljen samo termin robovi.<sup>15</sup> Šta tek misliš o potpuno sačuvanim (*ma’sūmūne – mahfūzūne*) među njima koji vode računa o ograničenjima svoga Gospodara i izvršavaju Njegove propise? Njihova

<sup>12</sup> Sura Al-Hadid, 21.

<sup>13</sup> Hazreti Alija je, kao što je poznato, imao potomstvo i od druge djece, a ne samo od h. Hasan i h. Husejna.

<sup>14</sup> Tj. članova Ehli-bejta.

<sup>15</sup> Tj. bez prisvojne zamjenice: moji. Inače, na 21. mjestu u Kur’anu upotrijebljen je termin “*Moji robovi*” sa punim izgovorom, tj. *‘ibādī*, te 17 puta sa skraćenim, tj. *‘ibādī*, 4. puta.

časnost još je viša i potpunija. Ovi su stožeri (*aktāb*) ovog stajališta (*mekām*).

## 6. Selmanova tajna

Od ovih kutbova Selman je naslijedio počasni stupanj Ehli-bejta. On, radijallahu anhu, je bio jedan od najznanijih ljudi o pravima (*hukūk*) koja pripadaju Allahovim spram Njegovih robova, kao i o njihovim vlastitim pravima i pravima stvorenja spram ljudi, te je bio jedan od najdosljednijih u njihovom izvršavanju. Za njega je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, rekao: “*Da je iman na Surejji*<sup>16</sup> *do njega bi došli ljudi iz Perzije.*”, pa je pokazao na Selmana Perzijanca. Vjerovjesnikovo, sallallahu alejhi ve selleme, izdvajanje *Surejje* među drugim zvijezdama predivna je aluzija za one koji potvrđuju sedam atributa (*sifāt*),<sup>17</sup> jer je ona, zapravo, sedam zvijezda, pa shvati. Tajna Selmanova, koja ga je priključila Ehli-bejtu, je u tome što je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve selleme, isplatio otkupninu za njega.<sup>18</sup> Ovo je jedno začuđujuće razumijevanje (*fikh ‘adžīb*), jer je on, sallallahu alejhi ve selleme, njegov oslobodilac, a “*Oslobođeni rob (štićenik) jednog naroda je od njih.*”, a svi su oslobođenici Istinitoga. Njegova milost “*obuhvata sve*”, a svako je Njegov rob i Njegov oslobođenik.

## 8. Ehli-bejt nijedan musliman ne smije prekoravati

Pošto ti je objašnjen položaj (*menzila*) Ehli-bejta kod Allaha i da nijedan musliman ne smije da ih kori zbog bilo čega što se pojavi od njih, jer ih je Allah u potpunosti očistio, neka zna onaj koji bi ih korio da se to vraća na njega, pa makar mu i nepravdu učinili. Ta nepravda (*zulm*) je samo nepravda u njegovoj pretpostavci, a ne i u stvarnosti, makar činjenje toga osuđivao i jasni vjerozakon (*zāhiruš-šeri*). Čak sud o njihovoj nepravdi prema nama, u stvarnosti, je sličan odvijanju odredbe

<sup>16</sup> Sazviježđe poznato kod nas kao: Vlašići, Plejade.

<sup>17</sup> Nismo uspjeli odgonetnuti na kojih se sedam atributa (*sifāt*) misli.

<sup>18</sup> Selman je bio u ropstvu kod nekog Jevreja. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve selleme, je za njegov otkup zasadio 300 sadnica palmi koje su darivali ashabi i dao mu od sebe grumen zlata od kojeg je, nakon što ga je Pejgamber, sallallahu alejhi ve selleme, stavio u svoja mubarek usta, Selman mogao da isplati 40 oka zlata. Živio je vrlo dugo (250–350 godina).

(mekādīr) nad čovjekom, u imetku i životu, kroz utapanje, požar i slične tome uništavajuće stvari, pa izgori ili umre neko njemu drag ili on bude pogođen. Sve ovo je u suprotnosti sa onim što on želi, ali on ne smije prekoravati Allahovu odredbu (*kaderullāh*), niti Njegovu manifestaciju (*kadāuhū*), već sve to treba mirno prihvatiti (*teslīm*) i sa zadovoljstvom (*ridā*). Ako je na nižem položaju (*mertebe*) sa strpljivošću, a ako je na višem onda sa zahvalnošću. U suštini onoga čime je pogođen su blagodati od Allaha za onog koji je pogođen, a izvan ovog što smo spomenuli nema nikakva dobra. Sve drugo je muka, prezir, nezadovoljstvo i neodgoj prema Allahu. Tako jedan musliman treba da sve što ga zadesi od Ehli-bejta – u pogledu njegova imetka, časti, porodice, njemu potčinjenih – to dočeka sa zadovoljstvom, prihvaćanjem i strpljivošću. Za njih ne smije vezivati nikakav ružan postupak i nedostatak, makar i ustanovljene norme vjerozakona bile usmjerene protiv njih. To ne smije djelovati na njega. On će to posmatrati isto kao odvijanje odredbe. Ono što nas sprečava u vezivanju mahane i nedostatka za njih je to da ih je Allah odvojio od nas sa nečim u čemu mi nemamo udjela. Međutim, kada su u pitanju prava, čija potraživanja su utvrđena vjerozakonom, imamo, evo, Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, koji je posuđivao od Jevreja i kada bi oni potraživali svoja prava on bi ih ispunjavao na najljepši mogući način. Ako bi ga Jevrej napao riječima govorio bi: “Pustite ga. Vlasnik prava ima nešto reći.” Sallallahu alejhi ve selleme je rekao u jednom hadisu: “Kada bi Fatima, kći Muhammedova ukrala, odsjekao bih joj ruku.”, te je prepustio Allahu da postavlja propise kako hoće i na koji način hoće. Ovo su Allahova prava i, pored ovoga, Allah ih nije prekorio. Mi samo govorimo o našim pravima i onome što mi potražujemo. Nama je prepušteno da biramo; bilo da uzmemo ili ostavimo. Ostavljanje je, općenito, bolje, a kako li je tek prema Ehli-bejtu!? Ne treba nikoga da prekoravamo i osuđujemo, a pogotovo Ehli-bejt. Ako odustanemo od traženja naših prava i oprostimo im to, tj. ono čime su nas povrijedili, imat ćemo zbog toga kod Allaha neograničenu pomoć (*el-jedul-'uzmā*) i najbliži položaj (*el-mekanetuz-zulfā*).<sup>19</sup>

<sup>19</sup> Kao što smo vidjeli u tekstu, sve što se odnosi na Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihī ve selleme, na neki način se odnosi i na njegov Ehli-bejt. Tako onaj koga zadesi nešto od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve alihī ve selleme, i njegovog Ehli-bejta veliki je sretnik, samo ako bude razborit i strpljiv. O tome govore

## 9. Ljubav prema Vjerovjesnikovoj (s) kućnoj porodici je ljubav prema njemu

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve selleme, po Allahovoj odredbi (*an emrillāhi*), od nas je tražio “samo ljubav prema rodbini (*illel-meveddete fil-kurbā*)”.<sup>20</sup> U tome je tajna održavanja rodbinskih veza. S kakvim obrazom će onaj koji ne prihvati traženje od strane svoga Vjerovjesnika, u onome za što je sposoban mu udovolji, sresti ga sutra ili se nadati njegovom zauzimanju, a on nije pomogao svome Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve selleme, u onome što je tražio do njega vezano za ljubav prema njegovoj rodbini? A, šta li je tek sa njegovim Ehli-bejtom koji su njegovi najbliži srodnici!? Nadalje, tu je upotrijebljen termin “*mevedde*” koji se odnosi na trajnost i postojanost (*subūt*) u ljubavi. Onaj koji je ustrajan u ljubavi prema nečemu to ga prati u svakoj situaciji, a onaj kojeg prati trajna ljubav (*mevedde*) u svakom stanju oprostiti će Ehli-bejtu ono što se pojavi od njih u njegovom pravu koje može da im potražuje, te će ga izostaviti iz trajne ljubavi i davanja prednosti samom sebi, a ne nad sobom.<sup>21</sup> Iskreni zaljubljenik kaže: “Sve što čini voljeni (*mahbūb*) voljeno je.”, upotrijebivši termin *hubb* (ljubav općenito), a šta li je, tek, sa stanjem *mevedde* (trajne ljubavi)? Jedna od posebnih radosti je i to da Svevišnji Allah ima *Al-Vedūd* – Zaljubljeni, Svevolitelj.<sup>22</sup> Međutim, njena trajnost ne bi imala nikakva značenja bez njenog stvarnog djelovanja na Ahiretu i u Vatri i to za svaku skupinu, prema zahtjevima Allahove mudrosti o njima. Neko drugi je u ovom značenju spjevao:

i ove predaje. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve alihi ve selleme, kaže: “اللَّهُمَّ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ فَأَيُّ الْمُسْلِمِينَ لَعَنْتَهُ أَوْ سَبَّيْتَهُ فَاجْعَلْ لَهُ زَكَاةً وَأَجْرًا - *Allahu, ja sam samo čovjek, pa kojeg god muslimana izgrdim, prokunem, ili udarim bičem, učini mu to čišćenjem i milošću.*”; “اللَّهُمَّ إِنِّي أَخَذْتُ عِنْدَكَ عَهْدًا لَنْ تَخْلِفَنِي فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ فَأَيُّ الْمُؤْمِنِينَ آذَيْتَهُ شَتَمْتَهُ لَعَنْتَهُ جَلَدْتَهُ فَاجْعَلْهَا لَهُ صَلَاةً وَزَكَاةً وَقُرْبَةً إِلَى رَبِّكَ يَا مُحَمَّدُ - *Allahu, Muhammed je čovjek koji se srdi kao što se i ljudi srde, ja tražim obavezu od Tebe koju mi nećeš prekršiti – da kojeg god vjernika ja uznemirim, ili izgrdim, ili udarim bičem, Ti mu to učini otkupom i onim što će ga na Danu stajanja Tebi približiti.*” (Pr.)

<sup>20</sup> “Ne tražim od vas za to nagradu, osim ljubavi prema rodbini.” (Sura Aš-Šura, 23).

<sup>21</sup> Zbog onoga što time dobija, a ne zato što je bolji od njih. (Pr.)

<sup>22</sup> Koje je izvedeno iz istog korijena kao i *mevedde*, tj. ima značenje trajne ljubavi. (Pr.)



*Zbog ljubavi njezine volim crnce.  
Čak zbog ljubavi njezine volim i crne pse.*

Mi smo ovom značenju spjevali:

*Zbog tebe volim Abesince sve do jednoga.  
Zaljubljen sam u mjesec sjajni zbog imena tvoga.*

Naime, on se njoj udvarao, a crni psi su ga napadali i pometali. Ovo je postupak zaljubljenika u nekoga čija ga ljubav neće usrećiti kod Allaha, niti mu donijeti približavanje Njemu. Ovo je samo iz iskrene ljubavi i postojanosti ljubavi u duši.

## **10. Ljubav prema Ehli-bejtu znak je ljubavi prema Allahu i Njegovu Poslaniku (s)**

Da je iskrena tvoja ljubav prema Allahu i Njegovom Poslaniku ti bi volio i Ehli-bejt Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, te bi vidio da sve što se pojavljuje od njih, u tvome pravu, a što nije u saglasnosti sa tvojom ćudi i interesom, jeste ljepota u kojoj ćeš uživati zbog onoga što ti se desilo od njih. Tada ćeš znati da te pazi Allah zbog Kojeg ih voliš, jer te je spomenuo neko koga On voli i kome si naumpao, a to je Ehli-bejt Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, te ćeš zahvaljivati Allahu Uzvišenom na ovoj blagodati, jer su te oni spomenuli čistim jezicima, očišćenim Allahovim čišćenjem do kojeg tvoje znanje ne stiže. Ako vidimo da si ti nasuprot ovog stanja sa Ehli-bejtom za kojim ti imaš potrebu i Poslanikom, sallallahu alejhi ve selleme, s kojim te je Allah uputio, pa kako ću se onda ja pouzdati u tvoju ljubav, za koju ti smatraš da je jaka prema meni, te u zaštitu mojih prava ili moje strane, a ti se na takav način odnosiš prema pravu Ehli-bejta tvog Vjesnika, nasrćući na njih!? Vallahi, to je samo manjak tvog vjerovanja (*īmān*), Allahova zamka (*mekr*) za tebe, i od Njega tvoje lažno uzdizanje (*istidrādž*), a da to i ne osjećaš. Zamka se ogleda u tome da govoriš i vjeruješ kako time braniš *din* Allahov i Njegov zakon, da govoriš o svom potraživanju prava, te da ti samo tražiš ono što ti je Allah dopustio da tražiš. Međutim, s takvim zakonskim potraživanjem dolazi prijekor, mržnja (*bugd*), prezir (*makt*) i tvoje davanje prednosti sebi nad Ehli-bejtom, a da to ti ne osjećaš. Djelotvoran lijek za ovu tešku bolest je da ti ne smatraš da

imaš neko pravo kod njih, te da odstupiš od svog prava kako se zbog njegovog potraživanja ne bi desilo ono što sam ti spomenuo. Ti nisi ni sudac muslimanima da ti je obaveza izvršavanje sankcija, ili zaštita oštećenih, ili povrat prava onom kome pripada. Međutim, ukoliko moraš biti sudija, traži od vlasnika prava da odustane od njega, ako je tuženi iz Ehli-bejta, a ako odbije, tada ti je obaveza izvršavanje šerijatske presude na njemu. O prijatelju, kada bi ti Allah otkrio njihove položaje (*menāzil*) kod Allaha na Ahiretu, volio bi da budeš oslobođeni rob njihovih oslobođenih robova?! Allah nas nadahnu razboritošću (*rušde enfusinā*). Pogledaj kako je samo častan Selmanov položaj! Neka je Allah zadovoljan sa svima njima.

## 11. Tajne selmanijskih stožera

Kako sam te upoznao sa stožerima ovog stajališta (*mekām*) i da su oni robovi Allahovi posebno odabrani (*el-mustafevnel-ehjār*), znaj da tajne njihove koje nam je otkrio Allah ne zna običan svijet, čak ni veći-na elite koji nisu na ovom stajalištu. Hidr, radijallahu anhu, jedan je od njih. On je jedan od najvećih među njima. Allah mu je posvjedočio da mu je dao milost od Sebe i da ga je podučio znanjem od Sebe u kojem ga je pratio i Allahov sagovornik (*kelīmullāh*), Musa, alejhis-selam, za kojeg je Sallallahu alejhi ve selleme rekao: “*Da je Musa živ mogao bi samo mene da slijedi.*” Jedna od njihovih tajni je znanje koje smo spomenuli o položaju Ehli-bejta i o onome na što je Allah upozorio vezano za visinu njihova ranga (*rutba*). Među njihovim tajnama je znanje o Allahovoj zamki (*mekr*) za one Njegove robove koji ih mrze, pored njihove tvrdnje da vole Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve alihi selleme, i pored njegova traženja “*ljubavi prema rodbini (illel-meveddete fil-kurbā)*”, a on, sallallahu alejhi ve selleme, je u skupini Ehli-bejta. Većina ljudi ne izvršava ono što je od njih tražio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, po Allahovoj naredbi, pa su neposlušni Allahu i Poslaniku Njegovom. Od njegove rodbine vole samo one od kojih su vidjeli neko dobročinstvo, pa oni vole samo svoje interese i zaljubljeni su u sebe. Od njihovih tajni je poznavanje ispravnosti onoga što im je uzakonio Allah u muhamedijskom šerijatu što ne znaju ni učenjaci (*ulemā*). Pravnici (*fekīhi*) i tradicionalisti (*muhaddisi*) preuzimaju znanje, kao mrtvac od mrtvaca. Onaj koji je iz kasnijih generacija među njima je na jačoj pretpostavki i mišljenju (*‘ala galebetiz-zanni*), obzirom da je

tradicija samo evidentiranje, a krajnje autentično prenošenje (*tevātur*) je rijetko. Nadalje, ako i dođu do stvari koje donose znanje, putem *tevātura*, taj izraz (*lafz*), iako prenesen krajnje autentično, nije jasan i jednoznačan tekst (*nass*) u onome što oni prosuđuju, jer su nedvosmišljeni i jednoznačni tekstovi (*nusūs*) rijetke, pa oni iz tog izraza uzimaju prema snazi njihovog razumijevanja istoga. Zbog toga se i razilaze. Moguće je da za taj izraz u nekom pitanju ima drugi nedvosmišlen tekst (*nass āhar*) koji mu je oprečan, a nije stigao do njih. Ono što nije stiglo do njih oni i ne uvažavaju u *ibadetu*, a ne znaju ni na osnovu kojeg mogućeg značenja u snazi ovog izraza je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, donio šerijatsku presudu, kao zakonodavac. Allahovi dostojanstvenici (*ehlullāh*) uzimaju znanje od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, putem otkrovenja, na očigledan način sa potpuno jasnim i nedvosmišlenim tekstom (*nass sarīh*) o propisu (*hukm*), ili od Allaha sa jasnim dokazom (*bejjine*) kojeg imaju od svoga Gospodara, te srčanim providenjem – spoznajom (*besīre*) putem kojeg pozivaju stvorenja Allahu, kao što kaže Allah: “*Pa da li je, ko je na jasnom dokazu od Gospodara svog...*”<sup>23</sup> i: “*Pozivam Allahu sa spoznajom, ja i ko me slijedi*”<sup>24</sup> Nije izdvojio samo sebe sa srčanim providenjem, spoznajom. Njima je potvrdio sud o slijeđenju, pa ga slijede samo na osnovu srčanog providenja, te su oni Allahovi robovi, dostojni ovog stajališta. Među njihovim tajnama je i tačna procjena različitih dogmatika (*ehlul-’akāidi*) u njihovom vjerovanju Božanskog (*el-Dženābul-Ilāhijju*), kao i onoga što im se pokazuje pa da oni u to vjeruju. Zatim, odakle nastaje različite predodžbe pored saglasnosti o Nužnom Uzroku (*Es-Sebebul-Mūdžibu*) na kojeg se naslanjaju. U tome se dvojica ne razilaze! Razlika se javlja oko toga ko je taj Uzrok, te kako se imenuje taj Uzrok. Neki kažu da je to Priroda, neki Vrijeme, a jedni nešto drugo. Svi su saglasni u potvrđivanju Njega (*subūt*) i nužnosti Njegova postojanja. Da li im ova različitost šteti, pored ove jedinstvene osnove, ili ne? Ovo su sve znanja dostojanstvenika ovog stajališta. Završen sedamnaesti dio.<sup>25</sup>

Sa arapskog preveo: Mensur Valjevac

<sup>23</sup> Sura *Hud*, 17 i sura *Muhammed*, 14.

<sup>24</sup> Sura *Jusuf*, 108.

<sup>25</sup> Prema autorovoj podjeli unutar samog djela.